

BUDGETSKRIVELSE 2023 – 2025

Socialdemokraternas förslag till budget för Ragunda kommun

**VÄLFÄRD, FÖRENINGSLIV OCH FÖRETAGANDE
BYGGER ETT STARKARE RAGUNDA**

Innehållsförteckning

En budget för välfärd, föreningsliv och företagande.....	3
Finansiella mål	4
Mål och direktiv	4
Skattesats	4
Förutsättningar	5
Ekonomi och fastigheter	5
Underlag och strategier	5
Befolkning	6
Prioriteringar	9
Barn och utbildning.....	9
Stöd och omsorg.....	9
Föreningsliv och civilsamhälle	10
Näringsliv och arbetsmarknad	11
Klimatomställning.....	12
VA, avfall & miljö.....	12
Infrastruktur.....	13
Mål barn och utbildning.....	14
Mål stöd och omsorg.....	14
Mål föreningsliv och civilsamhälle	14
Mål näringsliv och arbetsmarknad	14
Mål klimatomställning.....	15
Mål VA, avfall och miljö.....	15
Mål infrastruktur	15
Övriga mål.....	15
Budgettabell.....	16
Avvikelse mot kommunstyrelsens förslag.....	17
Förklaring avvikelse 2023 mot kommunstyrelsens förslag.....	18

En budget för välfärd, föreningsliv och företagande

Vi tror på hela kommunens utveckling. Ska utvecklingen gå åt rätt håll måste vi gemensamt ta tillvara alla de krafter som finns i vår kommun. Det offentliga, föreningslivet och näringslivet kan åstadkomma mycket mer tillsammans än vi kan var och en för oss själva. Därför måste kommunens verksamhet alltid utgå från de behov som finns i samhället samt stödja och stärka det positiva arbete som sker runt om i hela kommunen.

Ragunda kommun är i grund och botten en intressant plats med goda förutsättningar för människor att leva ett tryggt och bra liv i. Med välfärdstjänster i hela kommunen, med ett diversifierat näringsliv och med ett föreningsliv som skapar en meningsfull fritid och tillvaro för medborgarna går det att skapa en positiv utveckling i hela kommunen.

Vi är övertygade om att vägen framåt är fortsatta satsningar på vår gemensamma välfärd. Det innebär satsningar på förskolan och skolan så våra barn får den bästa starten i livet, det innebär satsningar på våra äldre genom att tillgodose behovet av särskilt boende i kommunens tre huvudorter och det handlar om att se till att alla de som arbetar i välfärden får schyssta villkor och rimliga löner.

Ska vi klara av detta är det helt avgörande att fler arbetar och bidrar i vår kommun. Det handlar om att skapa förutsättningar för näringslivet att finnas kvar och utvecklas och det handlar om att skapa inflyttning till vår kommun.

Vi vill också se till att föreningslivet får rätt förutsättningar i vår kommun. I mångt och mycket är det civilsamhällets insatser som gör vår kommun unik, med föreningar som skapar en meningsfull fritid och vardag runt om i hela vår kommun.

En av Ragunda kommuns många styrkor ligger i kommundelarnas olika förutsättningar och särdrag. Vi ska vara stolta över den mångfald som finns i vår kommun och vi ska vara stolta över de krafter som varje dag arbetar för att utveckla sin bygd utifrån de unika förutsättningar som råder just där.

Vi vill utveckla hela Ragunda kommun men vi ser också behovet av att låta utvecklingen ske med de kommunellspecifika förutsättningarna i beaktande. Varje del har sina styrkor och det är dessa styrkor som ska lyftas fram och byggas vidare på. Här ser vi ett behov av att låta befolkningen i respektive kommundel komma till tals för att ge kommunorganisationen kunskap om förutsättningar, behov och utvecklingsmöjligheter.

Välfärd, föreningsliv och företagande är det som tillsammans kommer bygga vår kommun stark för framtiden. Det är det som kommer att göra vår kommun till en plats man vill stanna kvar på och flytta till. Tillsammans skapar vi utveckling och framtidstro.

Anton Hammar (S)
Oppositionsråd Ragunda kommun

Finansiella mål

Ragunda kommun ska i enlighet med kommunallagen nå god ekonomisk hushållning, både ur ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. Verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt vis och det ska finnas ett tydligt samband mellan kvalitet, effekt och resurs. De mål som sätts och de extra resurser som skjuts till i verksamheterna ska alltid gå att följa upp. God ekonomisk hushållning innebär också att varje generation ska bära sina egna kostnader för de välfärdstjänster som nyttjas. Kommunen ska varje år ha en ekonomi i balans där kostnader inte överstiger intäkter.

Värdet i att år efter år nå en ekonomi i balans och se till att verksamheten når ett överskott är att skapa förutsättningar för kommunen att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar, långsiktigt finansiera pensionsåtaganden samt en beredskap för oförutsedda kostnader.

Dock befinner sig Sveriges kommuner och regioner i ett extraordinärt läge. Inflationen beräknas uppgå till 11%, löneökningar beräknas uppgå till 4% eller mer och Sverige har i dagsläget en regering som i sin första budgetproposition inte tar ansvar för välfärdens behov. Ökningen av generella statsbidrag är ca 4 gånger lägre än det egentliga behovet, de riktade statsbidragen är ännu ej fördelade och den elpriskompensation som utlovats till privatpersoner, företag samt kommuner och landsting kommer inte komma Norrlands kommuner till del.

Mot denna bakgrund gör vi bedömningen att det inte kommer vara möjligt, eller önskvärt ur ett verksamhetsperspektiv, för kommunen att nå ett överskott om 2% årligen under innevarande mandatperiod.

Trots det besvärliga ekonomiska läge Sveriges kommuner och regioner bedöms befinna sig i under mandatperioden ser vi inget behov av en skattehöjning i Ragunda kommun då tidigare regering och tidigare styren i kommunen sett till att Ragunda kommun har en i grund och botten stabil ekonomi med god likviditet.

För att långsiktigt säkra en ekonomi i balans och för att säkerställa att kommande generationer inte bär skulderna av tidigare vill vi se en självfinansieringsgrad av kommunens nyinvesteringar under en 3-årsperiod på minst 40%. Soliditeten ska även utvecklas i positiv riktning och öka mot föregående år.

Mål och direktiv

- Ragunda kommun frångår 2%-målet under de kommande tre åren men ska nå överskott om minst 500 000 kronor varje år.
- Självfinansieringsgraden av kommunens nyinvesteringar ska under en treårsperiod vara minst 40%.
- Soliditeten ska öka mot föregående år.
- Kommunens avtalstrohet inom befintliga upphandlingsområden ska uppgå till minst 95% och kommunen ska inte drabbas av några viten till följd av missade upphandlingar.

Skattesats

- Kommunalskatten lämnas oförändrad och fastslås till en nivå om 23,22 kronor.

Förutsättningar

Ekonomi och fastigheter

Kommunen ska leverera högkvalitativ skola, vård och omsorg till medborgarna. För att lyckas med den uppgiften är det av yttersta vikt att kommunen hushållar med personella och ekonomiska resurser.

Kommunens fastighetsbestånd ska dimensioneras efter samtida och framtida behov för de grundläggande verksamheterna men också finnas till för att skapa utveckling och inkomster för kommunen. Ragunda kommun ska genom Ragunda bostäder erbjuda ett välskött lägenhetsbestånd som möjliggör för fler att bo kvar och flytta till kommunen. Genom en mångfald av boendeformer ges fler möjlighet att bo på ett sådant sätt som passar dem i den fas de befinner sig i livet. En fastighetsförsörjningsplan ska tas fram för att fastställa vilka fastigheter kommunen har ett samtida och framtida behov av. För de fastigheter som bedöms behövas ska en fastighets- och underhållsplan tas fram. Fastigheter som kommunen ej bedömer sig ha ett samtida eller framtida behov av eller fastigheter som ej bedöms kunna generera intäkter eller skapa utvecklingsmöjligheter kan avyttras. Fastigheter som bedöms ha ett stort värde för medborgarnas aktiviteter och det lokala föreningslivet ska värnas från avyttring.

Fastighetsförsörjningsplan samt fastighets- och underhållsplan ska ligga till grund för framtida investeringsplaner. I de fall fastigheter bedöms vara föremål för avyttring ska konsekvensanalyser beskriva avyttringens eventuella konsekvenser för kommunen och dess invånare.

Underlag och strategier

De beslut som fattas av kommunen ska vara underbyggda av gedigna underlag och ta sin utgångspunkt i de strategier och dokument kommunen antagit. Genom långsiktiga styrdokument och strategier skapas förutsägbarhet för medborgare, företag och den egna verksamheten samt förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommunal ekonomi.

Under mandatperiodens första hälft måste, utöver fastighetsförsörjningsplan och fastighets- och underhållsplan, strategier för kommunens framtida struktur tas fram.

Den digitala omställningen i samhället går fortare för varje år och ny teknik kommer dagligen som, med rätt implementering, kan underlätta vardagen för medborgare, brukare och den egna organisationen. En strategi för implementering och användande av välfärdsteknik ska tas fram under mandatperioden.

Vidare behöver kommunen se över strukturen för särskilda boenden vad gäller fördelning av platser och lokalbehov. En utredning ska under mandatperioden göras för att leverera underlag för framtida beslut.

Under föregående mandatperiod genomfördes en skolutredning. Utredningen lyfter fram flera förslag på framtida skolstruktur. Barn- och utbildningsavdelningen måste ta det arbetet vidare och peka ut den riktning som avdelningen och verksamheten bedömer som den långsiktigt mest hållbara. Underlag levereras till politisk nivå under mandatperioden. Därutöver krävs gedigna medborgardialoger innan eventuella strukturer förändras.

Befolkning

Nedan presenteras statistik som visar på aktuell befolkning på kön och ålder, befolkningsförändring fram till idag och slutligen en prognos för hur det kan se ut om fem år i kommunen.

Tabell 1. Kommunens demografiska sammansättning fördelat på kön och ålder

		2022-11-09	2021-11-16	2020-09-22
0–6 år	Totalt	341	347	338
	Kvinnor	172	178	172
	Män	169	169	166
7–10 år	Totalt	238	231	231
	Kvinnor	120	111	112
	Män	118	120	119
11–17 år	Totalt	388	383	369
	Kvinnor	196	202	193
	Män	192	181	176
18–65 år	Totalt	2 704	2 710	2 708
	Kvinnor	1 294	1 285	1 277
	Män	1 410	1 425	1 431
65–80 år	Totalt	1 071	1 090	1 114
	Kvinnor	520	501	514
	Män	551	589	600
80 år <	Totalt	440	452	449
	Kvinnor	246	267	265
	Män	194	185	184
Antal invånare totalt		5 182	5 213	5 209

Källa: Invånardata Skatteverket 2022-11-10

Vid mättilfället har Ragunda kommun 5 182 folkbokförda invånare enligt Skatteverket. Det innebär att antalet kommuninvånare har sjunkit med ungefär 0,6 % jämfört med förra året och med 0,5 % från år 2020. Den främsta skillnaden i demografisk sammansättning från år 2021 är bland den äldre befolkningen, inom ålderskategorin 65-80 år och bland personer över 80 år.

Tabell 2. Femårig befolkningsprognos

	Förväntat antal invånare 2022	Förväntat antal invånare 2027	Förändring 2022–2027 (%)
0–5 år	309	269	- 12,9 %
6–15 år	555	545	-1,8 %
16–19 år	190	200	5,3 %
20–44 år	1 247	1 188	-4,7 %
45–64 år	1 340	1 250	-6,7 %
65–84 år	1 309	1 308	-
85+	207	213	2,9 %

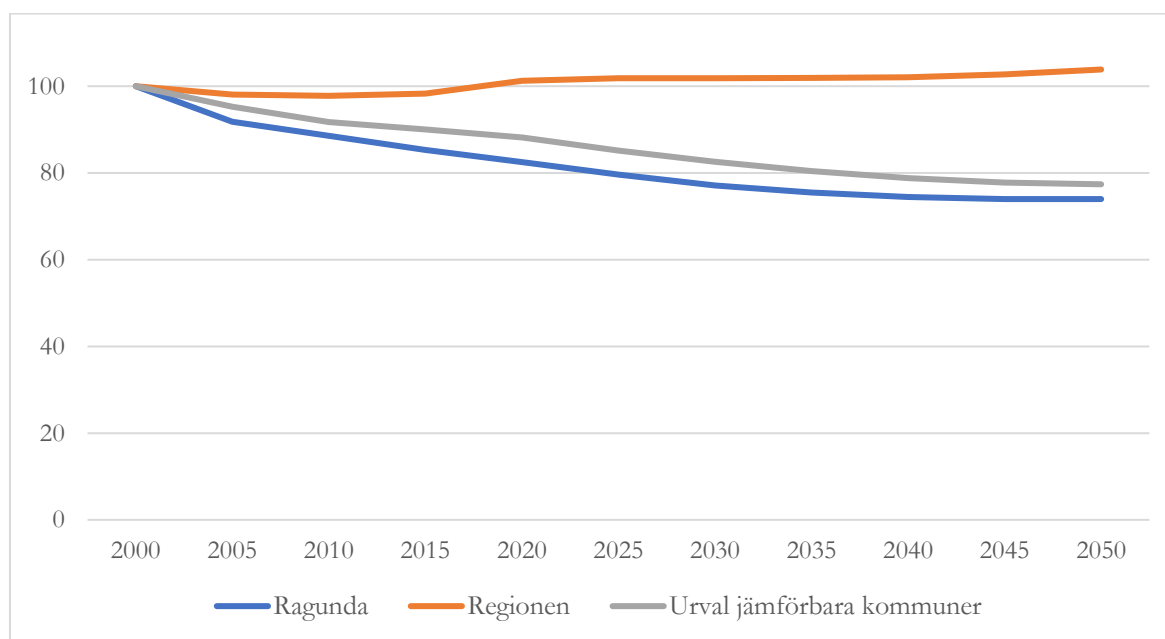
	Förväntat antal invånare 2022	Förväntat antal invånare 2027	Förändring 2022–2027 (%)
Totalt	5 157	4 957	-3,9 %

Källa: SCB befolkningsprognos folkmängd efter region, ålder och år (avrundat till beltal) hämtat 2022-11-10

Prognosen för befolkningsmängden i kommunen pekar på att invånarantalet fortsätter att minska på sikt. Siffrorna i tabellen nedan jämför det förväntade invånarantalet i Ragunda kommun år 2022 med det förväntade antalet invånare år 2027. Enligt SCBs statistik uppskattas kommunbefolkningen att minska med ungefär 3,9 % under kommande femårsperiod. Den största skillnaden mellan jämförelseåren syns bland åldersgrupperna förvärvsarbetande samt den yngre befolkningen och barn i skolålder.

Förändringar i kommunens demografiska sammansättning har konsekvenser för såväl skatteunderlag som efterfrågan på välfärdstjänster och medborgarservice. För att kommunen ska lyckas med att förverkliga visionen om ett växande Ragunda som vänt befolkningsutvecklingen till 2030 är ett långsiktigt perspektiv i all verksamhetsplanering och investeringar en förutsättning.

Diagram 1. Index befolkningsutveckling år 2000 – 2050

Källa: SCB befolkningsstatistik folkmängd och befolkningsprognos hämtat 2022-11-11

Diagram 1 visar trenderna i befolkningsutvecklingen från år 2000 till 2050 baserat på faktisk befolkningsmängd samt uppskattningar om befolkningsprognosen framgent. Basåret i indexet är befolkningsmängden år 2000. Linjerna representerar trenderna för Ragunda kommun, regionen samt ett urval av jämförbara kommuner. De jämförbara kommunerna som valts ut är 23 kommuner i Norrland som tillhör samma grupp som Ragunda kommun i Sveriges kommuner och regioners kommungruppsindelning.

Befolkningen i Ragunda kommun har krympt i en något högre takt än för kommunerna i jämförelsegruppen mellan åren 2010–2020, men på ett övergripande plan är trenderna likvärdiga. Regionen hade en negativ befolkningsutveckling i början av sekelskiftet men sedan å 2015 har trenden haft en svag positiv utveckling.

Baserat på dagens uppskattningar av befolkningsutvecklingen för kommande decennier prognostiseras den negativa trenden att vara ihållande både för Ragunda kommun och övriga norrländska landsbygdskommuner. På så vis kan kommunens befolkningsutveckling förstås vara en del av en övergripande strukturell samhällsutveckling för landsbygden snarare än något unikt för Ragunda kommun.

Prioriteringar

Barn och utbildning

Målet med skolan är att alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar med ambitionen att samtliga elever i årskurs 6 till 9 når minst kunskapskravet E. En förutsättning för detta är att skolans och förskolans personal har goda arbetsvillkor och tillräckligt antal kollegor för att kunna tillgodose individens behov. Därför tillför vi barn- och utbildningsavdelningen resurser för att kunna prioritera speciallärare och elevassistenter.

Grunden för den likvärdiga skolan läggs redan under förskoleåren. Därför kommer förskolan vara ett prioriterat område för oss med fokus på barngruppernas storlek, personalens villkor samt fortbildning. Investeringar i de lokaler med största behoven kommer prioriteras av oss under mandatperioden.

För att ge alla barn goda förutsättningar måste samhället utjämna skillnader och se till att insatser ges efter individens behov i rätt tid. Här krävs tydliga samverkansinsatser mellan IFO, skolan och hemmet och därför väljer vi att prioritera Ragundatrampolinen och tillför barn- och utbildningsavdelningen resurser för att kunna permanenta projektet.

Under det gångna året har fler behöriga lärare anställts i Ragunda kommun. Det är en positiv utveckling och en utveckling som måste fortsätta. Genom behörig personal kan kvaliteten i skolan höjas och elever kan få det stöd de behöver för att nå de uppsatta målen. Vi ser positivt på ett fortsatt arbete med utbildningsanställningar och ett fortsatt nyttjande av lärarlyftet så fler lärare kan få behörighet i fler ämnen. För att möjliggöra anställningar av behöriga lärare framför obehöriga tillskjuter vi barn- och utbildningsavdelningen extra resurser för att möta de högre kostnaderna för behöriga lärare samt för att kunna möta löneökningar som får genomslag under 2023.

Skolan ska vara en plats där elever får utvecklas i en mängd områden. Därför vill vi värna den avgiftsfria kulturskolan samt investera i inom- och utomhusmiljöer som inspirerar och stimulerar till lärande, lek och rörelse.

Gymnasieskolan i Bispgården måste prioriteras och utvecklas. Inte minst för industrins kompetensförsörjning är skolans utveckling avgörande. Ragunda kommun ska underlätta för skolans utveckling och särskilt arbeta för en fortsättning av det industritekniska programmet. Detta ska ske i samarbete med närliggande kommuner.

Genom satsningar på personal, sociala insatser, den fysiska gestaltningen av inom- och utomhusmiljöer samt avgiftsfri kulturskola vill vi skapa förutsättningar för verksamheten att ge elever adekvata kunskaper för att ta sig vidare i antingen fortsatta studier eller arbete.

Stöd och omsorg

Det ska vara tryggt att leva hela sitt liv i Ragunda kommun. Oavsett var i kommunen medborgarna bor ska de känna att samhället finns där när de behöver det. Vi vill tillgodose behovet av särskilt boende i kommunens tre tätorter och tillskjuter därför stöd- och omsorgsavdelningen extra medel för att kunna inrätta 4 extra platser vid Bergegården i Stugun. Men trots utökningen av platser vid särskilt boende i Stugun ser vi behovet av att ta ett större helhetsgrepp kring kommunens särskilda boenden. Under mandatperioden vill vi tillsätta en

utredning för att se över fördelning av platser, investeringar i befintliga fastigheter samt behovet av eventuella nybyggnationer.

Målet med verksamheten är att tillgodose de behov medborgarna har. För att kunna göra det krävs det att vi lyckas behålla den personal vi i dagsläget har anställda samt attrahera ny arbetskraft. Kommunen har ett stort arbete att göra för att bli en attraktiv arbetsgivare. Ska vi lyckas med detta måste vi se till att de anställda har schyssta villkor, att lönen är rimlig samt att arbetsbelastningen hålls inom rimlighetens ramar. Därför tillskjuter vi stöd- och omsorgsförvaltningen extra medel för att redan under 2023 kunna påbörja arbetet med slopande av delade turer.

Ska vi lyckas med kompetensförsörjningen långsiktigt är det helt avgörande att vi lyckas arbeta på flera fronter samtidigt. Vi ser ett behov av att implementera projekt kring vårdsvenska för att möjliggöra för våra nyanlända att komma in i vårddyrket samt vidareutbilda sig. Vidare krävs även ett fortsatt nyttjande av äldreomsorgslyftet om statsbidraget förlängs för kommande år.

I dagsläget (14/11 -22) är fördelningen av riktade statsbidrag oklar och vi kan inte med säkerhet veta om statsbidraget för framtidsresan kvarstår under 2023. Trots det anser vi att arbetet är alldeles för viktigt för att upphöra och tillskjuter därför stöd- och omsorgsavdelningen finansiering för att fortsatt ha en projektledare anställd under den inledande delen av 2023 innan vi vet om statsbidraget förlängs.

För att ytterligare underlätta arbetet samt förbättra kvaliteten för de människor som är i behov av de välfärdstjänster kommunen tillhandahåller vill vi se ytterligare satsningar på välfärdsteknik och implementeringen av sådan i våra verksamheter.

Med åren kan behov som tidigare inte funnits uppstå. Snön kan kännas tyngre och gräsmattan större. Att bo kvar i sitt hus kan för vissa bli övermäktigt. Då ska samhället finnas där och se till att alternativa boendeformer finns.

Långt ifrån alla som har behov av stöd och omsorg har behov av särskilt boende. Därför vill vi se över möjligheten att, utöver de satellitboenden som finns i Hammarstrand och Bispgården, bygga ett trygghetsboende i Stugun för att kunna erbjuda ytterligare en boendeform för de människor som inte längre vill eller har möjlighet att bo kvar i sitt nuvarande boende.

Föreningsliv och civilsamhälle

Ett starkt och levande civilsamhälle gör Ragunda unikt. Det består av ideella föreningar och stiftelser, folkrörelser och samfund, kooperativ, aktionsgrupper och nätverk. Gemensamt för dessa sammanslutningar är att de har byggts av människor som i fri samverkan vill förverkliga sina idéer, utveckla gemenskapen och tillvarata sina intressen.

Ragundas föreningsliv är starkt och vi vill skapa större möjligheter till utveckling genom ökat föreningsstöd och nya modeller för samverkan mellan föreningar och det offentliga.

Idrottsrörelsen i kommunen är en källa till mycket gott. Det är många som varje vecka ideellt arbetar för att röja och trampa skidspår eller skidbackar, säljer lotter för att få in pengar till klubben, håller i gång rodelbanan eller har en ledarroll i någon av de många föreningarna som finns i kommunen. Allt detta skapar möjligheter för barn och unga att ha en meningsfull fritid och få chansen att utöva en idrott de gillar. Vi vill ytterligare förstärka det goda arbete som sker

runt om i kommunen genom att utöka föreningsbidragets totala tilldelning med 200 000 kronor under 2023.

I vår kommun finns det många föreningar som arbetar för att göra sin bygd mer attraktiv. Det är byföreningar, skoterklubbar, företagarföreningar och många andra. Arbetet som görs av dessa är till nytta för hela Ragunda då det gör kommunen mer attraktiv, unik och spännande. Genom samverkan mellan föreningsliv och det offentliga vill vi förstärka arbetet och se till att kommunens olika delar får möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Detta ska ske genom exempelvis stöd för olika projekt och uppdrag om intresse finns från de olika föreningarna.

Genom det breda föreningsliv som finns i kommunen skapas utveckling och framtidstro. Med allt från konstföreningar till skidklubbar skapas en meningsfull fritid för kommunens invånare och det är detta som gör Ragunda kommun intressant och skapar förutsättningar för ökad inflyttning. Därför vill vi lyfta fram föreningslivets roll i samhällsutvecklingen och skapa bättre förutsättningar för civilsamhället att utvecklas och engagera fler.

Näringsliv och arbetsmarknad

Att fler arbetar och bidrar i vår kommun är av största vikt. Desto fler vi är som bidrar till det gemensamma desto starkare kan vi bygga välfärden i Ragunda kommun. En egen försörjning är också något som lyfter människor och som skapar framtidstro. Vi vill att alla som kan arbeta också gör det. När den statliga närvaron minskat har AMI blivit en allt viktigare resurs för att ge fler möjligheten att ta sig in på arbetsmarknaden. Här måste rätt prioriteringar göras och strategier tas fram för att se till att fler får en egen försörjning.

En förutsättning för att få fler i arbete är att möjliggöra för näringslivet att utvecklas och finnas kvar i vår kommun. Vi vill skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i kommunen och för befintliga företag att utvecklas. Här kan kommunen spela en stor roll och ska arbeta för snabbare, lättförståeliga och förutsägbara tillståndprocesser och myndighetskontakter. En annan viktig pusselbit är att kommunen attraherar nya, stora företag till etablering i vår kommun. Det påbörjade arbetet med ”förenkla helt enkelt” ska under perioden fortsätta, likväl som ett påbörjande av ett proaktivt arbete med uppsökande verksamhet för att hjälpa och stödja enmans och små företag.

Ragunda kommuns styrka ligger i en god energiförsörjning, mark och lediga lokaler som ägs av kommunen och snabbt kan planläggas för näringsverksamhet. Detta vill vi marknadsföra än bättre för att fler företag ska få upp ögonen för vår kommun.

Vi ser också att en del av våra bygder ligger inom ett rimligt pendlingsavstånd till större orter. Många som lever i vår kommun har sin arbetsplats utanför kommungränsen. Under pandemin har fler löntagare fått möjligheten att arbeta hemifrån eller från fjärrarbetsplats. Denna utveckling kommer inte bromsas upp eller backas tillbaka efter pandemin och vi vill se till att möjligheterna för företag och offentlighet att hyra kontor i kommunen blir bättre, att fler gör det och att fjärrarbetsplatser kan öppnas upp på fler orter i vår kommun.

För att företag ska få större chanser att utvecklas i vår kommun är det viktigt att fler människor väljer att bo kvar och flyttar till vår kommun. Med ett ökat kundunderlag förbättras också möjligheterna för företagen och med fler medborgare ökar även möjligheterna till en starkare

välfärd. Här ser vi möjligheter att marknadsföra våra expansiva orter än mer samt ställa i ordning redan detaljplanelagda tomter.

Vidare vill vi föra en närmare dialog med Region Jämtland Härjedalen som har en stor del av sina arbetstillfällen inom Östersunds kommungränser. Vi anser att regionen bör omlokalisera jobb till orter utanför Östersund för att på så sätt skapa mer diversifierade arbetsmarknader runt om i regionen.

Näringslivet spelar en nyckelroll i den gröna omställningen. Vindkraft ska kunna uppföras i områden där det ej råder konflikter mot andra riksintressen och där acceptans hos lokalbefolkningen finns. Elintensiva verksamheter, såsom vätgasproduktion, ska snabbt kunna etablera sig i Ragunda kommun.

Klimatomställning

Vi har en skyldighet till kommande generationer att lämna efter oss en bättre värld än den vi tog över. Kommunen ska i sina ställningstaganden och beslut sträva efter social hållbarhet mellan generationer. På samma sätt som vi strävar efter god ekonomisk hushållning där varje generation bär sina kostnader ska vi sträva efter att minska våra klimatavtryck för att inte lämna en klimatskuld till kommande generationer.

Vi vill energieffektivisera kommunens fastigheter för att minska driftkostnader samt minska klimatavtrycket. Energieffektiviseringar ska årligen uppgå till minst 10%.

Utöver en minskad energiförbrukning ska kommunens egna energiproduktion öka med utbyggnad av egen förnyelsebar energi. Kommunen ska under året arbeta fram en strategi för att öka den egna elproduktionen till minst 15% av förbrukningen inom en femårsperiod. Vid om- och nybyggnation ska alltid solceller användas.

Laddinfrastrukturen ska byggas ut. Genom klimatklivet kan medel sökas för investeringar på lokal och regional nivå för att minska koldioxidutsläppen. Laddinfrastruktur för kommunens egna fordonsflotta ska finnas i de orter kommunen har verksamhet. Fordonsflottan ska över tid helt övergå till fordon som släpper ut 0g CO₂/km.

VA, avfall & miljö

De avgiftsfinansierade kollektiven ska fortsatt bära sina egna kostnader. En investeringsplan för VA som sträcker sig över 15 år har tagits fram och investeringar det kommande året bedöms kunna finansieras utan höjning av VA-taxan.

Ett insamlingssystem för matavfall från hushåll infördes under 2022. Syftet med insamlingen är att förse det kommunägda biogasbolaget med avfall för framställning av biogas. Kommunen är tillsammans med övriga kommuner i länet delägare i bolaget.

Bygg och miljönämnden ska under året fortsätta det förebyggande tillsynsarbetet med fokus på livsmedel, hälsoskydd, avfall och avloppsfrågor.

Infrastruktur

En stabil och tillförlitlig internetuppkoppling är av allra högsta vikt för såväl företag som kommunens medborgare. Därför är det viktigt att fortsätta satsa på att det kommunägda fibernätet når alla delar av kommunen. För oss är kontrollen och driften av kommunens infrastruktur alldeles för viktig för att släppa loss marknadskrafterna i. Därför kommer vår inställning även fortsättningsvis vara att nätet ska skötas av vårt eget bolag Servanet. Utöver de upparbetade säkerhetsrutiner som finns inom bolaget är det en ekonomisk fördelaktig affär för Ragunda kommun att vara delägare i det bolag som sköter drift av vårt eget nät.

100% av kommuninvånarna ska ha tillgång till fiber i sin närhet eller vara anslutna senast 2025.

Många företag i vår kommun är beroende av en tillförlitlig infrastruktur. Såväl digital som fysisk. Vi ser behovet av säkerhetshöjande åtgärder genom standardförbättringar framför hastighetsänknningar. Riksväg 87 är ett viktigt stråk för pendling och transporter och kan inte negligeras av staten. Vi kommer under mandatperioden arbeta för ökade resurser till de stora vägarna i vår kommun. Vidare vill vi arbeta för att de medel som finns anslagna till det finmaskiga vägnätet kommer vår kommun till del.

Kollektivtrafiken är avgörande för kommunens konkurrenskraft. Det ska vara lätt att transportera sig till och från jobb, utbildning och fritidssysselsättning utan egen bil. För att möjliggöra för fler i vår kommun att välja gymnasiet i Bispgården vill vi arbeta aktivt för att få länstrafiken att sätta in en extra linje, alternativt ändra avgångstider, till Bispgården. Och för att se till att våra barn och ungdomar fortsatt har möjlighet att resa i kommunen och regionen vill vi slå vakt om de avgiftsfria busskortet som vi införde under mandatperioden 2014 till 2018.

Mål barn och utbildning

- Alla elever som lämnar årskurs 1 ska kunna läsa och förstå enklare texter.
- Andelen elever som klarar alla delprov på de nationella ämnesproven i årskurs 9, 6 och 3 ska öka.
- Alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar med ambitionen att samtliga elever i årskurs 6 till 9 ska nå minst kunskapskravet E i samtliga ämnen.
- Elevernas genomsnittliga meritvärde ska höjas.
- Pojkarna ska nå lika bra kunskapsresultat som flickorna.
- Fritidshemmens och skolornas miljö ska inspirera och stimulera till lärande, lek och rörelse.
- Elevernas trivsel och trygghet ska öka mot föregående år.
- Antalet och andelen behöriga lärare ska öka.
- Verksamheten ska arbeta för en ökad jämlikhet mellan skolenheter och elever.
- Frisktalet ska öka mot föregående år med minst 0,5%.
- Antalet utlånade barnböcker vid kommunens bibliotek ska öka mot föregående år.

Mål stöd och omsorg

- Ett ökat användande av välfärdsteknik ska ske under året
- Genom ökade förebyggande insatser ska antalet medborgare som far illa inom IFO:s område minska mot föregående år.
- Frisktalet ska öka med minst 0,5%.
- Tryggheten för de äldre som omfattas av förvaltningens verksamhet ska öka mellan åren.
- Antalet personaltimmar per brukare inom kommunens hemtjänst ska öka med minst 5%.
- Andelen anställda som arbetar heltid ska öka mot föregående år.
- De som söker och beviljas plats vid särskilt boende ska till minst 95% beviljas sitt förstahandsval.
- De ofrivilliga delade turerna ska upphöra inom en treårsperiod och andelen pass med delade turer ska under perioden minska från år till år.

Mål föreningsliv och civilsamhälle

- Projekt och samarbeten mellan kommunen och föreningslivet/civilsamhället ska öka.
- Det generella föreningsbidraget ska öka.
- De stöd till föreningsverksamhet som i dag ligger under samhällsbyggnadsavdelningen ska under året överföras till kommunledningsavdelningen för att en likvärdighet ska finnas i hur vi stöttar föreningarna. (Antas målet justeras budget mellan SBA och KLA)

Mål näringsliv och arbetsmarknad

- Sysselsättningsgraden ska öka.
- Kommunen ska nå en högre placering i svenskt näringslivs ranking av lokalt företagsklimat.
- Fler enmansföretag ska anställa sin första medarbetare.

Mål klimatomställning

- Kommunens fastigheter ska energieffektiviseras. Energieffektiviseringarna ska under året uppgå till minst 10%.
- Den egna energiproduktionen ska på sikt uppgå till minst 15% av den totala egna förbrukningen. Under året ska en strategi för genomförande tas fram.
- Fordonsflottan ska på sikt ställas om till fordon med utsläpp om 0g CO₂/km. Under året ska antalet fordon med utsläpp om 0g CO₂/km öka.

Mål VA, avfall och miljö

- VA-taxan lämnas oförändrad från 2022 års nivå.
- Planerade VA-investeringar för 2023 genomförs enligt plan.
- ”Grön rutt” för insamling av avfall ska under året implementeras.

Mål infrastruktur

- 100% av kommunens invånare ska ha tillgång till fiber i sin närhet eller vara anslutna till år 2025. Antalet anslutna kunder ska öka under året.
- Kommunen ska fortsatt vara delägare i Servanet samt förlänga avtalet med Servanet som kommunikationsoperatör.

Övriga mål

- Frisktalet ska öka med minst 0,5% inom samtliga förvaltningar mot föregående år.
- Vid varje nyinvestering ska ett särskilt fokus på kultur läggas och minst 1% av investeringskostnaden ska användas till konst eller andra konstnärliga utsmyckningar.
- Antalet resor samt antalet timmar som läggs på resor som kan anstå ska minskas mot föregående år.
- En långsiktig plan arbetas fram för att ge underlag till ett strategiskt arbete för kommunens energibolag (RetAB)

Budgettabell

(belopp i kr)	Budget 2023	Prel. budget 2024	Prel. budget 2025
KS-oförutsett	477 000,0	500 000,0	500 000,0
Politisk verksamhet	4 300 000	4 300 000	4 386 000
Kommunledningsavdelningen	36 500 000	36 500 000	37 595 000
Överförmyndarnämnd	790 000	790 000	813 700
Samhällsbyggnadsavdelningen	26 850 000	27 500 000	28 050 000
Bygg o Miljönämnd	5 600 000	5 600 000	5 768 000
Barn- och utbildningsavdelningen	97 400 000	99 300 000	101 286 000
Stöd- och omsorgsavdelningen	156 000 000	157 500 000	160 650 000
Skog	-4 000 000	-800 000	0
Trafik	1 480 000	1 480 000	1 524 400
Nettokostnad KS totalt	325 397 000	332 670 000	340 573 100
Gymnasieförbundet	28 800 000	29 000 000	29 400 000
Komvux	2 800 000	2 800 000	2 800 000
Räddningstjänsten	10 244 000	10 400 000	10 700 000
Nettokostnader övriga	41 844 000	42 200 000	42 900 000
Utbetalning pensioner	10 495 000	10 000 000	9 500 000
Avskrivningar	21 000 000	22 000 000	23 000 000
NETTOKOSTNAD TOTALT	398 736 000	406 870 000	415 973 100
Skatteintäkter	254 507 000	265 235 000	276 187 000
Statsbidrag	150 409 000	148 903 000	149 448 000
"Extra tillskott till kommunerna"			
SUMMA INTÄKTER	404 916 000	414 138 000	425 635 000
Ränteintäkter	-300 000	-350 000	-350 000
Räntekostnad	5 980 000	7 100 000	7 100 000
Finansnetto	5 680 000	6 750 000	6 750 000
RESULTAT	500 000	518 000	2 911 900

Avvikelse mot kommunstyrelsens förslag

(belopp i kr)	Avvikelse 2023	Avvikelse 2024	Avvikelse 2025
KS-oförutsett	477 000 ,00	500 000 ,00	500 000 ,00
Politisk verksamhet	0,00	0,00	-43 000 ,00
Kommunledningsavdelningen	200 000 ,00	200 000 ,00	206 000 ,00
Överförmyndarnämnd	0,00	0,00	0,00
Samhällsbyggnadsavdelningen	-650 000 ,00	0,00	-275 000 ,00
Bygg o Miljönämnd	0,00	0,00	0,00
Barn- och utbildningsavdelningen	3 000 000 ,00	4 900 000 ,00	4 054 000 ,00
Stöd- och omsorgsavdelningen	1 000 000 ,00	2 500 000 ,00	1 000 000 ,00
Skog	-2 400 000 ,00	800 000 ,00	1 600 000 ,00
Trafik	0,00	0,00	0,00
Nettokostnad KS totalt	1 627 000 ,00	8 900 000 ,00	7 042 000 ,00
Gymnasieförbundet	0,00	0,00	0,00
Komvux	0,00	0,00	0,00
Räddningstjänsten	0,00	0,00	0,00
Nettokostnader övriga	0,00	0,00	0,00
Utbetalning pensioner	0,00	0,00	0,00
Avskrivningar	0,00	0,00	0,00
NETTOKOSTNAD TOTALT	1 627 000 ,00	8 900 000 ,00	7 042 000 ,00
Skatteintäkter	0,00	0,00	0,00
Statsbidrag	2 100 000 ,00	2 100 000 ,00	2 100 000 ,00
"Extra tillskott till kommunerna"			
SUMMA INTÄKTER	2 100 000 ,00	2 100 000 ,00	2 100 000 ,00
Ränteintäkter	0,00	0,00	0,00
Räntekostnad	0,00	0,00	0,00
Finansnetto	0,00	0,00	0,00
RESULTAT	473 000 ,00	-6 800 000 ,00	-4 942 000 ,00

Förklaring avvikelse 2023 mot kommunstyrelsens förslag

Budgetpost	Avvikelse	Syfte
KS-oförutsett	470 000	Oförutsedda utgifter av mindre karaktär, nya uppdrag av mindre karaktär, särskilda händelser av mindre karaktär mm ska ej belasta resultatet
Kommunledningsavdelningen	200 000	Ökat anslag föreningsliv
Samhällsbyggnadsavdelningen	-650 000	Ökat användande av Servanets tjänster och minskat användande av egna tjänstemannaresurser för bredbandsutbyggnad
Barn- och utbildningsavdelningen	3 000 000 <i>1 000 000</i> <i>900 000</i> <i>555 000</i> <i>545 000</i>	 1,5 speciallärare 2 elevassistenter Ragundatrampolinen permanentas. Verksamheten tilldelas utökad ram. Utrymme för anställning av behöriga lärare i stället för obehöriga. Utrymmet tillräckligt för att ersätta ca 3 tjänster.
Stöd- och omsorgsavdelningen	1 000 000 <i>600 000</i> <i>220 000</i> <i>180 000</i>	 Påbörja arbete med slopande av delade turer 4 extra platser på Bergegården Projektledare (jan – mars) för att fortsätta arbetet med framtidsresan innan vi med säkerhet vet vad som händer med statsbidraget för 2023
Skog	-2 400 000	Ökat uttag år 1, halverat uttag år 2 och inget uttag år 3. Under en treårsperiod tas lika mycket ut som i KS förslag.
Statsbidrag	2 100 000	Utgår från finansdepartementets beräkning för 2023.